

De Vallei X

[Annemarie Sauer](#)

[Francis De Preter](#)

[Frank Roger](#)

[Hans Kilian](#)

[Han Messie](#)

[François Vermeulen](#)

Impending

35 jaar lang had het groene tapijt stof en zand en smerigheid vergaard. Zij haatte het, evenals de zeven klokken die hij in de woonkamer had opgehangen en de vier TV's die galmden en gloeiden elk met een verschillende sportwedstrijd. Een toegeving aan haar was dat hij het geluid zachter zette. Geweren en kranten, overal troep, geen nagel, geen schroef of een moer werd ooit weggegooid. Hij had het zijn leven lang allemaal opgespaard tot nu zijn lichaam de kwaadaardige cellen van woede en aanmatigende onbeschoftheid jegens haar opstapelde. Zij was oud en broos en haar hart versleten.

Nooit had ze gekookt wat zij lustte, de kinderen uitgenodigd die zij het liefst had. Hij kocht en kocht. Veertien vliegenmepers lagen in het huis.

Natuurlijk zorgde ze voor hem toen de pijn ondragelijk werd. Gaf hem zijn medicijn, sloofde zich uit voor hem en huilde om het nakend verlies. Was hij bang? Hij sprak er nooit over. De tiran van jaren in hem ging door met bevelen, eisen, vernederen als zij met gebroken botten die herstellend waren, niet snel genoeg was. Vier diepvriezers hield hij gevuld in elke kamer van zijn hart. Hij was een harde en onaantrekkelijke man. Hoelang al. Wat had hem zo gemaakt.

Als ze hem niet langer kon verzorgen, betraande schuldgevoel haar ogen, verscheurde haar hart. Maar eens het duidelijk werd dat hij niet naar huis zou terugkeren, zette ze zijn stoel aan de eettafel weg en reed haar huisrolstoel tot op die plek. "Hier had ik altijd moeten zitten. Ik kan de deur zien. Ik kan de telefoon opnemen, ik kan naar buiten kijken naar de heren als ze komen eten of drinken, of de naar kwartels met hun vlucht kuikens." Het was inderdaad de beste plaats die haar steeds boosaardig was ontzegd. Ze herinnerde zich een paar mooie momenten en vergaf hem. Zij herinnerde zich de slechte tijden en zette zijn bureau dat al jaren in de weg stond voor

haar rolstoel buiten.

Zij bracht bijna al haar tijd door in het verzorgingstehuis waar hij probeerde te gaan lopen, het eten op de grond smeet, riep en tierde om terug te komen naar zijn rechtmatige plaats bij haar. Hij was kwaad op zijn pijn, maar tekende de papieren die ze hem voorlegde. Ze plande wat ze wilde doen als dit voorbij was, na het overgaan dat hem stond te wachten en de vreselijke immanentie van de vrijheid.

Zij begroef hem, brak het tapijt op, legde schone, heldere tegels, verkocht de uitdragerij en drie van de vier TV's, geraakte twee, wellicht zelfs drie van de diepvriezers kwijt en al de klokken. Niemand zou haar ooit nog aan zijn tijd binden.

Hamers, tractoren, boren, boten, zagen, een graafmachine, jaargangen van kranten en bladen, ze deed het verdwijnen. De openbare verkoop duurde anderhalve dag. Anderen zoals hij kochten, vergaarden, stapelden als remedie waartegen? Als zij zichzelf van hem gezuiverd had, schilderde ze het huis leisteen grijs met een frisse vrolijke sierstrip, ze sloot de waterputten af en nam een aansluiting op het stadswater zodat ze niet meer hoefde te pompen en buigen.

Met moed werd Angela 77 en nam haar plaats in als het hoofd van het huis en ze wisselde van Pepsi op Coca Cola.

Annmarie Sauer

De veronderstelde dood van Mr. Prosser

Op een dag opende ik een lade in de commode van mijn slaapkamer. Ik was vergeten dat daar ingelijste tekeningen lagen, met de rugzijde naar boven.

Benieuwd naar wat ze voorstelden, draaide ik ze één voor één om. Het was alsof ik die tekeningen voor het eerst zag! Ik had ze met opzet op hun gezicht gelegd om ze niet te zien, deze waardeloze huisvlijtproducten. Nutteloze ballast, het verhuizen niet waard. Wie kon ik er plezier mee doen? Mijn poetsvrouw misschien? Zij was die dag juist met stoffer en blik in actie. Ik liet haar één van die kadertjes zien: een bos rozen, pijnlijk naar de werkelijkheid getekend en met waterverf ingekleurd door een oude Tsjechische vriend van me, "mister" Prosser. Zij vond het mooi en terwijl ik mijzelf hoorde zeggen dat zij het kunstwerkje mee mocht nemen, was ik verweg als in een droom, in een land dat destijds luisterde naar de langwerpige naam *Tsjechoslowakije*. Frantisek Prosser... leefde hij nog? Onmogelijk! Hij was jaren ouder dan ik en ik ben nu zelf in de buurt van Mathusalem.

Het laatste wat hij mij schreef -in de jaren zeventig- pardon, wat hij *durfde* te schrijven, was dat hij naar Schotland wou emigreren. Stel je voor: emigreren naar het Verenigd Koninkrijk vanuit een land met een stalinistisch regime! Sindsdien heb ik niets meer van hem vernomen. Is hij door de mazen van het IJzeren Gordijn geglipt of hebben ze hem in zijn dorp dood getreiterd? O, Velké Opatovice! Zou het nog op een moderne Michelinkaart staan? Ik heb destijds het stadje, na een lange rit met mijn blauwe skoda, met moeite gevonden: tegen een steile bergwand aanleunend, een grijs en slaperig nest. F. Prosser woonde aan de voet van die berg; langs de achterdeur was je zo verdwenen in het bos. Hij ging 's ochtends vroeg wandelen in dat woud om dan goede morgen te zeggen tegen de herten die zijn pad kruisten. Wij hebben daar in dat huis geslapen op onze luchtmatrassen waarmee we gingen kamperen aan de Moldau in het schilderachtige Bohemen. Wij spraken Engels met hem, maar in zijn brieven prefereerde hij het

Tsjechisch. Hij wist dat die taal bij mij een snaar deed trillen (ik was een fan van het Tsjechische volkslied). Ook had ik hem toevertrouwd dat ik een Linguaphone-cursus Tsjechisch had gekocht. Ik droomde weg bij de herinnering aan Velké Opatovice, een stadje dat geen toeristische troeven had, in een ver-van-ons-bed-land...

Maar nu kon ik afscheid nemen van die rozen. Of liever, afstand. Toch zal ik mij die vlijtig gekonterfeite rozen blijven herinneren, omdat ze mij uit ware vriendschap waren geschonken en die vriendschap wilde ik doorgeven aan mijn trouwe poetsvrouw uit Iran, die zoals alle vrouwen een hart voor bloemen heeft (en omdat Iran een land van rozen is, ondanks het hatelijke regime daar). Frantisek Prosser had nog een zus in België, in Kapellen. Ik ben ooit bij haar thuis geweest; ze sprak voortreffelijk Nederlands. Ze benijdde haar broer niet, die ongehuwd en onder het gehate communistische regime moest leven. Zij heeft mij geen doodsb bericht van haar broer gestuurd. Zou zij nog leven? Hoe dan ook, vaarwel mister en mevrouw Prosser! Vaarwel, rozen in die lelijke lijst... Mijn poetsvrouw zei dat ze een nieuwe lijst zou laten maken. Een nieuwe lijst rond die oude rozen! Zo gaan die rozen, in plaats van naar de afvalcontainer, nog een nieuw leven tegemoet! Ik zal het maar bekennen, van rozen word je tegen wil en dank sentimenteel. Het is een oud zeer, maar een hartverwarmend zeer.

Francis De Preter

Dertig seconden

De man stapte op me toe en zei:

“Hallo, heb je een ogenblik voor me? Ik ben een waarzegger, en ik kan de toekomst met absolute zekerheid voorspellen. Voor tien euro beantwoord ik enkele van je vragen. Heb je misschien belangstelling?”

“Jawel,” antwoordde ik, voornamelijk omdat ik me wat verveelde en best wel een verzetje kon gebruiken. “Even kijken. Maak ik mijn grote droom waar? Word ik rijk en beroemd?”

“Dat kan ik je helaas niet zeggen. Zie je, mijn kennis van de toekomst is beperkt tot de volgende dertig seconden. Je vragen moeten dus betrekking hebben op de zeer nabije toekomst.”

“Zo’n beperkte voorspellingsgave lijkt me niet erg nuttig,” merkte ik op. “Ik heb niet de indruk dat er in de volgende ogenblikken iets van enorm belang zal gebeuren in mijn leven.”

“Hoe kun je daar zeker van zijn?” wierp hij tegen. “Misschien vergis je je wel. Gedetailleerde kennis van de gebeurtenissen van de volgende dertig seconden zou wel eens een zaak van leven en dood kunnen zijn. Is dat geen tien euro waard?”

“Ach, je hebt gelijk,” zei ik. “Ik geef je het voordeel van de twijfel. Wel, sterf ik binnen de volgende dertig seconden?”

“Nee hoor.”

“Zal er iets ernstigs met me gebeuren?”

“Nee.”

“Wel, wat gaat er dan in de volgende dertig seconden gebeuren?”

“Niet veel. Je zult tien euro verliezen, dat is alles.”

“De tien euro die ik jou moet voor je zogenaamde toekomstvoorspelling?”

“Precies. Dat waren we toch overeengekomen?”

Hij stak zijn hand uit en ik gaf hem een briefje van tien euro, zij het met enige tegenzin.

“Ik heb nog altijd ernstige twijfels bij je voorspellingsgave,” morde ik.

“Mijn gave levert me een aardig inkomen op,” wierp hij tegen. “Had ik maar een klant zoals jij om de dertig seconden.” Toen vertrok hij met mijn geld, ongetwijfeld alweer op zoek naar een volgende klant – of slachtoffer.

Frank Roger

De man die van de wind leeft

In zijn "Kladboek" uit 1979 schrijft Jeroen Brouwers: "Nu wil het geval dat ik schrijver ben en dus zeer ongangbaar en anders dan normaal. (...) Nee, ik kan er niet van leven en toch leef ik." [mijn bakker](#) vindt het maar wat raar.

Ook aan mij vragen ze wel eens waarvan ik leef. Waar bemoeien ze zich mee? Ik zeg dan ook om er maar snel vanaf te wezen soms dat ik van de wind leef. Nee, ik ben geen molenaar, maar ze houden dan doorgaans tenminste hun mond.

Er zijn maar zeer weinig mensen die echt van de wind leven, en dan meestal nog indirect ook. Dat zijn bijvoorbeeld de leden van de reddingsbrigades langs de kust en van de Föhnwacht in de Alpen. Beheerders van windmolenparken kan men daar dan eventueel nog aan toevoegen, hoewel zij eigenlijk bestaan van de energie die zij opwekken.

Er is echter één man op aarde die werkelijk van de wind leeft. Hij woont in [Fremantle](#) in West-Australië. In deze badplaats vlakbij Perth is het overdag zeer heet. Pas tegen het einde van de middag brengt de wind van over zee enige verkoeling. Dan stromen de terrassen aan de boulevard vol toeristen. Omdat aan deze bries ook genezende krachten worden toegeschreven noemt men haar ook wel "Dr. [Fremantle](#)".

De man die van deze wind zijn beroep heeft gemaakt, gaat iedere namiddag naar het strand en houdt daar een groot aantal flessen omhoog om de zeewind in op te vangen. De volgende dag verkoopt hij zijn flessen op de markt. Men is deze windhandelaar zelf ook Dr. Frementie gaan noemen. Hij is de enige man op aarde die met recht mag zeggen dat hij van de wind leeft.

Hans Kilian

Waden en vinden

Op een frisse lenteavond stapte de oude wijsgeer in een grote moeraspoel, en waadde voort.

"Alle speurende en vorsende gedachten in mijn hoofd strijden met elkaar," dacht de man. "Een grote warboel! Waar moet ik nu nog aan denken? Hier in het koele water komen mijn hoofd en huid tot rust." Hij liep verder, door water en modder, tussen jeneverbesstruiken door. Het werd donker. De wijsgeer keek naar alle kanten. Niets dan uitgestrekt moeras! Waar moest hij nu heen?

In het duister zweefde een dwaallichtje langs hem heen. Hij volgde het. Misschien bracht dat vlammetje hem wel naar vaste grond. Spoedig omgaven vele dwaallichtjes de oud denker.

"Ik loop maar willoos door," prevelde hij. "Kom ik ergens goed terecht, dan merk ik het wel. Als ik in deze blubbergrond wegzink en stik, om het even... Ik weet niet waarvoor ik nog zou moeten leven..." Hij ging tegen een kleine helling op _ en stond op stevige graspollen. Doodmoe ging de man zitten, leunde met zijn rug tegen een dikke boom. Bij het ochtendgloren ontwaakte de wijsgeer uit een gezonde slaap, zonder droom. Nu zag hij dat hij zich onder een grote eikenboom bevond, op een hecht klein eilandje in het wijde moeras.

Een stevige morgenwind deed de prille boomblaadjes dansen. Het dode loof, van het vorige jaar, werd van de grond geblazen en kringelde door de takken van de eik. Jong leven en het oude, vergane bestaan waren vrolijk met elkaar.

"Zo hadden mijn gedachten altijd moeten zijn!" riep de wijsgeer opgewekt uit. "Jeugdige denken en het brein van de grijsaard moesten steeds hand in hand gaan. Nóg is het niet te laat om dit te ontdekken! Ik geef mijn hernieuwd denken blijmoedig over aan de schepping, maar bovenal aan de

Schepper!"

De verjongde, oude man sloot voldaan zijn ogen om deze wereld te verlaten, zich toevertrouwend aan Gods eeuwige genade.

Han Messie

De ingreep

Dinsdag 7-4

Overal waar hij keek zag hij roestig bruin als overheersende kleur. Vooraan zachte glooiingen in het zand, in de verte ruwe contouren van rotsen in een heuvelachtig gebied. Ze wierpen donkere schaduwen en gaven het geheel een bedreigend uitzicht. De lucht was vuilblauw door de stofdeeltjes die neer dwarrelden. Waar de zandachtige bodem overging in rotsachtige ondergrond, links bij enkele boomstronken, lagen een 15-tal vervormde lijken. Zonder al te veel verbeelding kon hij ze ruiken. Hij zuchtte en legde de foto neer. 'Wanneer hebben wij die foto genomen', vroeg hij aan de vrouw naast hem. 'Gisteren om 16.43u.' Hij wierp een blik op de klok. 'Dan hebben we nog tijd.' Hij voelde zich vreselijk opgelaten met het beeld op de foto. Hoewel zijn werk deel uitmaakte van Het Geheel vond hij dat ze te ver waren gegaan. Als verantwoordelijke van het project had hij op het punt gestaan om zijn bezwaren te uiten maar hij wist wat dat zou betekenen. Tenslotte had hij ook veel aan hen te danken. Hij trommelde met zijn vingers op het tafelblad. 'We kunnen het proces nog omkeren, wat denk je?' 'Dat hebben we nog nooit gedaan, wat zullen de gevolgen zijn, blijven er bewijzen over? Zullen zij het te weten komen?' Er klonk wat paniek in Elga's stem. 'Dat is zorg voor later,' antwoordde hij zelfzeker. 'Start het programma.'

Zij was een tweetal minuten koortsachtig bezig met het inbrengen van de gegevens. Ondertussen legde hij de telefoon af, sloot de gordijnen en vergrendelde de deur. 'Ik ben zover', en zij voelde hoe haar ademhaling versnelde. Hij nam haar bij de schouders om haar te kalmeren. 'We zullen het zelf niet meer weten', sprak hij rustig. Hij wist dat zij een zware overtreding gingen begaan, maar hij vroeg zich tevens af hoe ze het te weten zouden komen. Als iedereen terug de tijd inging waren er ook geen getuigen. Hij schudde het hoofd, alsof dat helderheid in zijn hoofd kon brengen. 'Doe het, nú',

en voegde er zachtjes aan toe, 'tot seffens'. Zij tikte het commando in.

Maandag 6-4

Het was een stralende dag. Hij was opgewekt op zijn werk aangekomen. Elga was al aanwezig. Zij waren aan het praten toen de Manager de deur binnenkwam. In zijn hand had hij het dossier van zijn nieuw project vast. In vage lijnen was het onderwerp hen bekend. Vandaag zou de uitvoering gebeuren. Onder hun gedrieën namen ze de details door. Naarmate het duidelijker werd waarover het echt ging en hoe groot de impact van hun ingrijpen zou zijn, voelde hij een opstandigheid waar hij zelf van schrok. Als Gerecupereerde Uitvoerder kon hij moeilijk bezwaren uiten. Hij wist wat dat zou betekenen. En tenslotte had hij ook veel aan hen te danken. Hij zweeg. Heel de operatie was op voorhand tot in de puntjes uitgewerkt. Zo werkte Het Geheel. Enkel zijn uitvoering ontbrak nog. Die had plaats kort na de middag.

Dinsdag 7-4

Overal waar hij keek zag hij roestig bruin als overheersende kleur. Vooraan zachte glo...

François Vermeulen